

Yaratıcı Sanat Etkinliklerinin Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Okulda Mutluluklarına Etkisi

Samiye KÜÇÜK¹, İdris AKTAŞ² ve Önder İDİL³

Özet: Okulların amacı mutlu öğrenciler yetiştirmek olmalıdır. Yaratıcı sanat etkinlikleri tasarlamak öğrencileri mutlu edebilir. Bu araştırma yaratıcı sanat etkinliklerinin üçüncü sınıf öğrencilerinin okulda mutluluklarına etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma öntest/sontest kontrol gruplu yarı deneysel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Amasya merkezde bir devlet ilkokulunda öğrenim gören 25'i deney grubu 25'i kontrol grubunda olmak üzere toplam 50 üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Okulda Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Veriler; betimsel istatistiklerin yanı sıra, bağımsız örneklem t-testi, ilişkili örneklem t-testi ve ANCOVA ile analiz edilmiştir. ANCOVA analizi sonuçları, ön-mutluluk puanları ortak değişken olarak alındığında öğretim programına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubu ile karşılaştırıldığında öğrencilerinin son-mutluluk puanları arasında yaratıcı sanat etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur. İlişkili örneklem t-testi sonuçları ön ve son-mutluluk puanları arasında deney grubunda son-mutluluk puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koyarken kontrol grubundan ön ve son-mutluluk puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Sonuç olarak yaratıcı sanat etkinlikleri öğrencilerin okulda mutluluk düzeylerini artırdığından öğrencilerin okul mutluluklarını artırmak için sınıf öğretmenleri görsel sanatlar derslerinde üç boyutlu yaratıcı sanat etkinliklerine sıklıkla yer verebilirler.

Anahtar Kelimeler: Görsel sanatlar, İlkokul öğrencileri, Okulda mutluluk, Üç boyutlu sanat, Yaratıcı sanat

The Effect of Creative Art Activities on the Third-Grade Students' Level of Happiness At School

Abstract: The aim of the schools should be raising happy students. Designing creative art products might make students happy. This study aims to examine the effect of creative art activities on third-grade students' levels of happiness at school. The research is a quasi-experimental design with pretest-posttest control group. The sample consisted of a total of 50 third-grade primary school students in Amasya, Türkiye, including 25 in the experimental group and 25 in the control group. Data were collected with the Happiness at School scale and were analyzed with descriptive statistics, independent samples t-test, paired samples t-test, and ANCOVA. The results of ANCOVA analysis revealed that there was a statistically significant difference between the students' post-HS mean scores in favor of the experimental group compared to the control group. The paired samples t-test results revealed that there was a statistically significant difference in favor of post-test scores compared to pre-test scores of the experimental group, while there was no significant difference between pre- and post-test scores of the control

¹ Sınıf Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Gökmedrese Şehit Şenay Aybuke Yalçın İlkokulu, Amasya.

samiyekucuk1625@gmail.com ORCID ID: [0009-0000-9507-2143](https://orcid.org/0009-0000-9507-2143)

² Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Amasya. idrisaktasdr@gmail.com ORCID ID: [0000-0001-6265-6337](https://orcid.org/0000-0001-6265-6337)

³ Prof. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Amasya. onidil@gmail.com ORCID ID: [0000-0003-1744-4006](https://orcid.org/0000-0003-1744-4006)

group. As a conclusion, creative art activities increase students' level of happiness at school, therefore, it is recommended that primary teachers should include three-dimensional creative art activities in visual arts lessons to increase students' level of happiness at school.

Key Words: Creative art, Happiness at school, Primary students, Three-dimensional art, Visual arts

Giriş

Her insan mutlu bir yaşam sürmek ister. Birey ürettikçe ve ürettiklerini toplumla paylaştıkça mutlu olur. Daha önce görülmemiş, yapılmamış farklı ürünler toplum tarafından ilgi görür. Ürünlerin toplum tarafından ilgi görmesi üreten bireylerin mutluluğunu artırır. Üretmeyen bireyler kendilerini boşlukta hissedebilir ve mutsuz olabilirler.

Sanat etkinlikleri bireylerin duygu, düşünce ve hayal güçlerini dışa vurarak çeşitli ürünler tasarlamalarına ve kendini gerçekleştirerek mutlu olmalarına yol açabilir. Çocuklar doğaları gereği meraklıdır ve merak öğrenmenin ön koşuludur (Şahin, Güven ve Yurdatapan, 2011). Küçük yaşlarda öğrenme hayal gücü ile ilişkilidir. Merak eden çocuklar bu merakını gidermek için hayal gücünü kullanarak etkinlikler yapar. Yaptığı etkinlikler daha çok el becerilerine dayanır. Bu nedenle çocukların merak ve hayal güçlerinin etkisiyle el becerilerini kullanarak yaratıcı ürünler tasarlamaları mutlulukları başta olmak üzere gelişimlerinde önemli yere sahiptir. Bu ilkökul çocuklarının kendilerini özgür hissettikleri, duygu ve düşüncelerini aktarabildikleri bir sınıf ortamının oluşturulmasıyla mümkün olabilir (Baltacı ve Eker, 2019). Çocukların hayal ettiklerini üç boyutlu yaratıcı sanat etkinlikleriyle tasarlamaları onların mutluluklarına ve kişisel gelişimlerine katkı sağlayabilir.

Kavramsal Çerçeve

Yaratıcılık ve Sanat

Yaratıcılık; alışılmışın dışında, hayatı farklı açılardan görmek, yeni yollar bulmak, standart kalıpların dışına çıkmak, bilinmeyen merak etmek, ilgi duymak ve farklı düşünce kalıpları ve problemler için farklı yollar geliştirebilmek, yeni bir teknik ortaya çıkarmak ya da var olanı geliştirebilmektir (Özerbaş, 2011; Şeker ve Türkmen, 2021). İnsanoğlunun doğasında olan yaratıcılık yeterince desteklenmez veya önemsenmez ise körelebilir. Oysaki yaratıcılık çağımızda fark yaratmak ve toplumsal gelişim adına oldukça önemlidir (Öncü, t.y.). Bu nedenle geleceğin yetişkinleri olan bugünün çocuklarına yaratıcılıklarını geliştirmek için fırsat verilmeli ve yönlendirilmelidirler. Yaratıcılık yeteneğine sahip olan bireyler karşılaştıkları problemlere karşı duyarlı, onlara çözüm üretme konusunda istekli, bağımsız düşünebilme, diğerlerinin görmediği ilişkileri görebilme, bilenin aksine yeni ve yaratıcı yollarla çözümler ortaya koyabilme özelliklerini gösterirler (Karakuş, 2001). Yaratıcılık, bireylerin hayal edemeyeceği

kadar çok şeyi özgür bırakma halidir. Bu özgürlük öğrencilerin dersi sevmesine ve kilitli kalmış gizil güçlerin serbest bırakılmasına neden olur (Starbuck, 2017).

Çocukların doğasında var olan yaratıcılık yetişkinlerin yanlış davranışlarından olumsuz etkilenir. Çocukların hayal güçlerini kullanarak ortaya koyduğu resimler, ezgiler, anlattıkları olaylar yetişkinler tarafından anlaşılmadığında ve desteklenmediğinde çocuğun yaratıcılığı körelebilir. Oysaki çocukların yaptığı küçük ürünler onların yaratıcılıklarının gelişmesinde büyük bir öneme sahiptir. Bu süreçte öğretmen ve ailelere düşen sorumluluk çocukların ortaya koyduğu ürünleri anlamaya çalışmak ve ürün ortaya koymayı sürdürmeleri için onları desteklemektir (Köksal ve Akyol, 2011, Akt. Şeker ve Türkmen, 2021). Aile üyeleri ve öğretmenler tarafından, öğrencilerin kendilerinin başlattıkları öğrenmelere, farklı bakış açılarını yansıtmalarına izin verilerek onlar cesaretlendirilmelidir. Çocukların ortaya koyduğu ürünlere yönelik getirilen eleştiriler, her ne kadar ürünlerin mükemmelleşmesine yardımcı olsa da deneyimlerin başlangıç döneminde olan çocuklara sadece olumlu ve yapıcı eleştiriler getirilmesi onların ürünlerini geliştirmelerine daha fazla katkı sağlar (Geçen ve Parsıl, 2020).

Sanat; bireylerin duygu, düşünce ve hayal güçlerini özgür bırakarak tasarıma dönüştürme sürecidir (Özkan ve Girgin, 2014; Şahin vd., 2011). Sanat, insanlık tarihinin başlangıcından itibaren her dönemde varlığını sürdüren bir olgu olmuştur. Her toplumda her dönemde farklı görünüm veya türde ortaya çıkan sanat ve sanatsal özellikler bireylere eğitim ile kazandırılabilir. Sanat eğitimi; olumlu duygu, zevk ve güzel biçimler yaratmanın yanı sıra alternatif ve özgün düşünceler ortaya koyarak yaratıcı bireyler yetiştiren zihinsel etkinlikler sürecidir (Güven ve Dündar, 2017). Sanat eğitimi bireylere küçük yaşlardan itibaren akıl yürütme, hayal kurma, problem çözme, yaratıcılığı geliştirme, el, göz ve zihin koordinasyonunu geliştirme gibi öğrenme çıktılarını kazandırabilir (Özkan ve Girgin, 2014). Sanat çalışmaları, eğitim sürecinde bireylerin yaratıcılıklarını, hayal güçlerini ve kendilerini ifade etme becerilerini geliştirir. Aynı zamanda iletişim yeteneklerini güçlendiren bu çalışmalar, bireyin farklı gelişim alanlarına olumlu katkılar sunar (Jackman, 2012). Çocukların günlerinin büyük bölümünü geçirdikleri okullar onların yaratıcılıklarının ortaya çıkmasını sağlayan ortamlardan biridir ve bu ortamların küçük birer sanatsal alana dönüşmesi sınıf öğretmenlerinin farkındalık ve çabasıyla mümkündür (Tantan, 2022). Bir çocuk resim yaparken, bir olayı, bir nesneyi ya da bir düşünceyi çizgi ve renklerle kağıda aktarır. Bu süreç, çocuğun keyif almasını sağlar. Kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebilen çocuk, daha fazla motive olur ve özgüveni artar (Sezer, 2001). Eğitim sürecinde sanatsal etkinlikler gerçekleştiren bireyler; kavrama, analiz etme ve sentezleme gibi davranışsal biçimleri estetik ilkeler doğrultusunda yaratıcı süreci

yapılandırarak sanat dilini öğrenir, hayatlarına entegre eder ve hayatta mutluluğu yakalarlar (Göktuğ Kılıç ve Yalım, 2023).

Okulda Mutluluk

Mutluluk, bilimsel olarak, hedonik ve ödömonik olmak üzere iki farklı yaklaşımla kavramsallaştırılmaktadır (Ryan, Huta ve Deci, 2008). İlki, mutluluğu ya da öznel iyi oluşu olumlu duygulanım ve yaşam memnuniyetinin varlığı olarak tanımlayan hedonik kavramsallaştırmadır (Kahneman, Diener ve Schwarz, 1999). İkincisi ise mutluluğu anlam, kendini gerçekleştirme ve kişisel gelişim olarak tanımlayan ödömonik kavramsallaştırmadır (Ryan ve Deci, 2001). Hedonik yaklaşım iyi oluşu mutluluk olarak tanımlayıp ve olumlu duygulanımın oluşması ve olumsuz duygulanımın olmamasını mutluluk olarak yorumlayarak mutluluğu bireysel mutluluğu ön plana çıkarmaktadır. Ödömonik yaklaşım mutluluğu genellikle eksiksiz bir insan hayatı yaşamak veya bireyin potansiyellerini gerçekleştirmesi olarak tanımlayarak kendinden daha büyük amaçlara hizmet etmesi olarak yorumlayarak bireyin çevresine yaptığı katkıyıda içermektedir (Ryan vd., 2008).

Okullar, bireylerin yaşamında bilişsel kazanımlar elde etmelerinin yanı sıra duygu, düşünce ve davranış geliştirme anlamında da önemli bir etkiye sahiptir. Okullar, öğrenme alanı olmalarının yanı sıra yaşam alanı olarak da topluma değer katmaktadır (Kırnık, Özkul, Dönük, Altunkaynak ve Altunhan, 2021). Öğrenciler zamanlarının büyük bir bölümünü okulda geçirdikleri için, okuldaki deneyimleri günlük hayatlarını doğrudan etkilemektedir (Gündoğan ve Akar, 2019). Okullarımızda gerçekleştirilen eğitimin temel amaçlarından biri, öğrencileri en doğru şekilde mutlu ve sağlıklı bireyler olarak hayata hazırlamaktır (MEB, 2018a). Öğrencilerin gelecekte kullanacakları bilgi, duygu ve davranışların kazandırıldığı eğitimin ilk kademesi ilkokullardır. Daha sonraki kademeler, burada elde edilen öğrenme çıktılarını ilerletme temeline dayanmaktadır (Aydın, Kara ve Günbey, 2019). Bu nedenle öğrencilerin hem gelecek yaşamları hem de eğitim süreçleri için okul mutluluklarını kazanmaları ve sürdürmelerinde ilkokul kademesi büyük bir öneme sahiptir.

Mutluluk ve eğitim birbiriyle ilişkili iki kavramdır. Eğitimde başarının yakalanmasında öğrencilerin okul mutlulukları önemli bir değişkendir (Fidan, 2020). Okullarını sevmeyen veya okullarında mutlu olmayan öğrenciler, eğitimi de sevmezler ve bu nedenle gelecek yaşamlarında ihtiyaç duyacakları bilgilere sahip olma konusunda isteksiz ve ilgisiz olurlar. Öğrencilerin gittiklerinde mutlu oldukları okulları "mutlu okullar" olarak tanımlanabilir (Döş, 2013). Toplumun geleceğini oluşturan öğrencilerin psikolojik, sosyal ve akademik açıdan gelişimlerinin ön koşulları kendilerini okulda güvende ve mutlu hissetmeleridir (Önder ve Sarı,

2009). Bu nedenle, okullarda öğrencilerin mutluluklarının artırılmasına yönelik etkinliklere yer verilmelidir.

Çocuklar yaratıcı çalışma yapmak için özel bir uyarılmaya ihtiyaç duymazlar. Her çocuk kendinde mevcut bulunan yaratıcılık yeteneğini kullanabilir (Bahadır ve Berkant, 2022). Çocuklar el becerilerini kullanarak çeşitli tasarımlar ortaya koyarak yaratıcılıklarının ve yeteneklerinin gün yüzüne çıkmasını sağlarlar (Baltacı ve Eker, 2019). Öğrencilerin çeşitli tasarımlar ortaya koyarak yeteneklerinin farkına varmalarının onların mutlu olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu aynı zamanda onların gelecekte yönelecekleri meslekleri zihinlerinde şekillendirmelerine de yardımcı olur. Bu süreçte en önemli görev okula ve dolayısıyla sınıf öğretmenine düşmektedir. Sınıf öğretmenleri bu anlamda öğrencileri cesaretlendirmeli ve her öğrencinin becerisini ortaya çıkarmak için çeşitli sanat etkinlikleri planlamalıdır. Sanat eğitiminin etkili bir şekilde yürütülmesi için, program geliştirme ve uygun ortamlar oluşturma (Özkan ve Girgin, 2014) yanı sıra uygulama yapacak öğretmenlerin de bu konuda çeşitliliği sağlayarak öğrencilerine yeni fırsatlar sunmalıdır.

Alanyazın Taraması ve Problem Durumu

Alanyazın incelendiğinde, ilkokul düzeyinde görsel sanatlar eğitiminde yaratıcılık konulu çalışmaların incelenmesi (Göktuğ Kılıç ve Yalım, 2023), sanal ortamda paylaşılan sanat etkinlikleriyle çocukların özgün ürünler ortaya koyma düzeyleri (Fırat, 2023), 2018 görsel sanatlar öğretim programının yaratıcılık açısından incelenmesine (Tantan, 2022) yönelik sanat ve yaratıcı sanat üzerine gerçekleştirilen çalışmalara rastlanmaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin okul mutlulukları üzerine okulöncesi (Ünüvar, Çalışandemir, Tagay ve Amini, 2015), orta okul (Kaya ve Sezgin, 2017), lise (Akbaş ve Gökbulut, 2023; Düzen ve Özçelik, 2022; Feta, 2019; Heizomi vd., 2015; Leung, Leung, Kwok, Hui, Tam ve Lai, 2021; Lopez-Perez ve Fernandez-Castilla, 2018) ve öğretmen adayları (Esen ve Akdağ, 2022) gibi eğitimin farklı kademelerinde yapılan çalışmalara rastlanmaktadır. Bununla birlikte ulusal ve uluslararası alanda ilkokul öğrencilerinin okulda mutluluk düzeylerine yönelik tarama veya korelasyonel yöntemlerle gerçekleştirilmiş çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Holder ve Coleman (2008) öğrencilerin mizaç, popülerlik ve fiziksel görünüşleri ile mutlulukları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Giacomoni, Souza ve Hutz (2014) Brezilya'da 5-12 yaş çocukların mutluluk kavramının ne ifade ettiği incelemiş ve cinsiyetlerine göre karşılaştırmalarda bulunmuştur. Heizomi ve diğerleri (2015) İran'da ergenlerin genel sağlık durumu, öz yeterlilik, algılanan stres, umutluluk ve yaşam memnuniyeti ile mutluluk arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Lopez-Perez ve Fernandez-Castilla (2018) İspanya'da çocuk (9-10 yaş) ve

ergenlerin (15-16 yaş) okulda mutluluğu nasıl kavramsallaştırdıklarını, mutluluk düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Baiocco, Verrastro, Fontanesi, Ferrara ve Pistella (2019) İtalya’da çocukların arkadaşlık, sosyal öz yeterlilik, yalnızlık ve benlik saygısının mutluluklarını yordama düzeylerini incelemiştir. Alsaç (2019) ilkokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ve pozitif yaşantılarının okul doyumu üzerindeki etkisini incelemiştir. Leung ve diğerleri (2021) ebeveyn-çocuk ilişkisi, öğretmen-öğrenci ilişkisi, akran ilişkisi ve akademik başarının ilkokul öğrencilerinin mutluluklarını yordama düzeylerini incelemiştir. Yalçın, Ayten, Kaya Ayten ve Özalp (2022) ilkokul öğrencilerinin okul mutluluklarını cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre incelemiştir. Hochschild Ovalle, Nussbaum, Claro, Espinosa ve Alvares (2024) Şili’de çocuk ve ergenlerin sosyo ekonomik durum, öz-yeterlik, akademik başarı ve cinsiyetin okul mutluluğunu yordamasını incelemiştir. Gao, Shi ve Wu (2024) çocukların okul iklimi, öğrencilerin iyi oluşu, eğitim aktivitelerine katılım ile okul mutlulukları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Okutan, Gürol, Yıldırım ve Uğraş (2024) ilkokul öğrencilerinin okulda mutluluk düzeylerini yaş, sınıf düzeyi, anne-baba çalışma durumu değişkenlerine göre incelemiştir.

Alanyazın farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin mutlulukları/okulda mutlulukları üzerine gerçekleştirilen birçok çalışma ortaya koymaktadır. Ancak bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu tarama ve korelasyonel yöntemlerle gerçekleştirilmiş olup neden sonuç ilişkisini ortaya koyma noktasında deneysel çalışmalarla kıyaslandığında kesin kanıtlar ortaya koyamamaktadır. Ayrıca ilgili çalışmalar öğrencilerin çeşitli değişkenlere yönelik mevcut anlayışları ile mutlulukları arasındaki ilişkilere yönelik bulgular ortaya koymasına rağmen bu değişkenlerin okul mutluluklarını artırıp artırmadığı veya ne düzeyde artırdığına yönelik şüpheden uzak kanıtlar sunmamaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin okulda mutluluklarını pozitif yönde etkileyebilecek, olumlu okul ikliminin oluşmasına katkı sağlayabilecek yaratıcı sanat etkinliklerinin öğrencilerin okulda mutluluk düzeylerine etkisine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yaratıcı sanat etkinlikleri, özellikle üç boyutlu yaratıcı sanat etkinlikleri, öğrencilerin okul mutluluklarını artırabilir.

Genel anlamda tüm öğrencilerin özel anlamda ilkokul öğrencilerinin okulda mutlu olmalarını destekleyebilecek etkinliklerle okulların donatılması onların mutlu bireyler olarak yetişmesi adına kritik öneme sahiptir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak çeşitli sanatsal ürünler ortaya koyabilecekleri bir okul iklimi onların okul mutluluklarını artırma potansiyeline sahiptir. Alanyazında çalışılmamış bir konu olan yaratıcı sanat etkinliklerinin öğrencilerin okulda mutluluklarına etkisine yönelik deneysel kanıtlar ortaya koymak okul mutluluklarını

artırabilecek okul iklimlerinin oluşmasına katkı sağlayabilecek STEM, müzikal ve sportif gibi farklı etkinliklerin de etkilerinin deneysel olarak incelenmesine yönelik gelecek çalışmalara yön vermesiyle alana katkı sağlayabilir. Bireyin yaşam amaçlarından biri olan mutluluk üzerine yaratıcı sanat etkinliklerin etkisine yönelik deneysel kanıtlar ortaya koymak öğrencilerin mutluluğunu artıracak olumlu okul ikliminin oluşturulmasını amaçlayan paydaşlara rehber niteliği taşıyabilir. Örneğin okul yöneticilerine öğrencilerin mutluluklarını artırmak amacıyla okullarında yaratıcı sanat etkinliklerine daha fazla yer ve zaman ayırmalarını teşvik etmek, öğretmenlere derslerinde yaratıcı sanat etkinliklerini uygulama konusunda daha fazla cesaretlendirmek ve program geliştirme uzmanlarına çeşitli öğretim programlarında yaratıcı sanat etkinliklerine daha fazla yer ayırmaları için rehber niteliğinde kanıtlar sunabilir. Bu araştırma yaratıcı sanat etkinliklerinin ilkökul üçüncü sınıf öğrencilerinin okulda mutluluk düzeylerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H1: Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön-okulda mutluluk ölçeği (ön-OMÖ) puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H2: Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin (kız, erkek ve tamamı için) ön-OMÖ ve son-OMÖ puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H3: Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin (kız, erkek ve tamamı için) ön-OMÖ puan ortalamaları ortak değişken olarak alındığında son-OMÖ puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada deneysel araştırma desenlerinden öntest/sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel desen; bireylerin deney veya kontrol gruplarına yansız atamanın mümkün olmadığı durumlarda önceden oluşturulmuş gruplardan birinin yansız olarak deney, diğerinin kontrol grubu olarak belirlenmesiyle uygulanan desendir (Özmen, 2019). Eğitim sistemimizde öğrenciler belli gruba (sınıfa) dahil olarak eğitim öğretime devam ettiklerinden öğrencilerin bireysel olarak yansız şekilde deney veya kontrol gruplarına atanması mümkün olmadığından eğitim araştırmalarında yarı deneysel desenler yaygın olarak tercih edilmektedir (Aktaş ve Bilgin, 2015). Bu araştırmada araştırmacılar okul yönetimi tarafından önceden oluşturulmuş gruplardan akademik başarı ve sosyal özellikleri yönüyle birbirine benzer iki sınıftan yansız atama yoluyla birini deney, diğerini kontrol grubu olarak seçerek deneysel çalışma gerçekleştirmiştir.

Çalışmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini 2024-2025 eğitim öğretim yılında Amasya il merkezinde bir devlet ilkokuluna devam etmekte olan 25 (11 Kız, 14 Erkek) deney grubu, 25 (17 Kız, 8 Erkek) kontrol grubunda olmak üzere toplam 50 (28 Kız, 22 Erkek) üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yönteminde konum, zaman, maliyet gibi koşullar göz önüne alınarak en elverişli olacak şekilde örneklem seçilmektedir (Canbazoğlu Bilici, 2019). Araştırmacı, kendi çalıştığı kurumda öğrencileri takip etmede kolaylık sağlaması ve yapılan deneysel çalışmaların kolay uygulanabilmesi açısından bu yöntem tercih edilmiştir. Uygun örnekleme yönteminde katılımcıların yansız olarak seçilmemesi nedeniyle evreni temsil etme gücünü zayıflatmasının önüne geçmek amacıyla sınıfların orta düzey akademik başarıya sahip öğrencilerden seçilmesine özen gösterilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada Gündoğan ve Akar (2019) tarafından geliştirilen Okulda Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek; okulda mutluluk ve okulda mutsuzluk olmak üzere iki alt boyut, toplam 9 maddeden oluşmaktadır. Maddeler; her zaman, bazen ve hiçbir zaman olmak üzere 3'lü Likert tipinde derecelendirilmiştir. Gündoğan ve Akar (2019) tarafından güvenirlik çalışması kapsamında ilkokula devam etmekte olan 279 öğrenciye uygulanan ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçek için 0,76, okulda mutluluk ve okulda mutsuzluk iki alt boyut için 0,68 olarak hesaplanmıştır. Geçerliliğinin sağlanmasına ilişkin ölçek öncelikle 5 alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve onayları alınmıştır. Ölçeğin geçerliliğinin istatistiksel olarak sağlanabilmesi için ise açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizinde ölçeğin 9 maddeden ve iki boyuttan oluştuğu görülmüştür. Boyutlar maddelerin anlamsal özelliklerine göre "okulda mutluluk" ve "okulda mutsuzluk" olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans yaklaşık %49 olarak hesaplanmıştır. Veriler ayrıca doğrulayıcı faktör analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonucunda modelin uyum indisilerinin iyi ve mükemmel düzeyde uyum gösterdiği görülmüştür. Tüm bu bulgular ölçeğin yapı geçerliliğinin sağlanmış olduğunu göstermektedir.

Uygulama Süreci

Araştırmaya yönelik verilerin toplanması amacıyla öncelikle Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu onayı (17.10.2024-222752) alınmıştır. Veriler; sınıf ortamında "Okulda Mutluluk Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Ölçek sayfasında katılımcılar araştırma hakkında bilgilendirilirken, verilerinin paylaşılmayacağına dair beyan sunulmuştur.

Araştırmacılar, katılımcıların araştırma hakkında bilgi alabilecekleri ve soru sorabilecekleri konusunda bilgilendirilmişlerdir. Oluşabilecek veri kaybını önlemek amacıyla tüm ölçek maddelerinin işaretlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Çalışmanın uygulama sürecinde gerçekleştirilecek etkinlikler tasarlandıktan sonra gerekli etik kurul izni, veli katılım onayı alınmış, deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Ardından ön testlerin uygulanması, etkinliklerin gerçekleştirilmesi ve son testlerin uygulanması olmak üzere toplam yedi haftalık çalışma sürecine başlanmıştır.

Deney Grubu Uygulama Süreci

Deney grubunda öğrencilerin el becerilerini ve hayal güçlerini geliştirmeye yönelik yaratıcı sanat etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Deney grubuyla gerçekleştirilen uygulamalar ve zaman çizelgesi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Deneyisel Çalışma Sürecinde Gerçekleştirilen Uygulamalar ve Zaman Çizelgesi

Haftalar	Uygulamalar	Yapılan Çalışmalar	Veri Kaynakları
-			Ön-OMÖ
Hafta 1	Alçı tozundan vazo yapımı	Alçı tozu, su ile karıştırılarak gerekli kıvam yakalandıktan sonra minik vazolar oluşturuldu.	
Hafta 2	Alçı tozundan hayvan figürü	Alçı tozu, su ile karıştırılıp gerekli kıvam yakalandıktan sonra çeşitli hayvan figürleri oluşturuldu.	
Hafta 3	Akrilik boya ile boyama	Önceki hafta oluşturulan hayvan figürleri öğrencilerin hayal gücüyle zenginleştirilerek boyandı.	
Hafta 4	Origami	Kâğıtlar katlanarak zarf, kutu ve şekerlik yapıldı.	
Hafta 5	Krapon kağıdından çiçek	Krapon kağıdından çeşitli çiçekler yapılarak boş şeffaf pet şişelerin içerisine yerleştirildi.	
-			Son-OMÖ

Deney grubunda ilk hafta alçı tozu, su ile karıştırılarak gerekli kıvamı yakaladıktan sonra minik vazo kalıplarına dökülerek kuruması sağlandı. Kuruyan vazolar kalıplardan çıkarıldı. Alçı tozunun dönüşümü fark ettirilerek yaratıcılıkları desteklendi. İstedikleri bir renge boyayarak içerisine yerleştirilen çiçeklerle sevdikleri kişilere hediye etmeleri sağlandı. Ortaya koydukları ürünleri hediye ederek mutluluk duygusunu hissetmeleri amaçlandı. İkinci hafta yine alçı tozu ile çalışmaya devam edildi. Bu defa hayvan figürleri kalıplarına dökülerek el becerileri geliştirildi. Bir hafta süreyle sabırla kuruması beklendi. Bu süreçte heyecan ve mutluluk duygularının desteklenmesi amaçlandı. Üçüncü hafta öğrencilerin kalıptan çıkardıkları hayvan figürlerini istedikleri renklerde akrilik boyalarla boyayarak hayal gücünü zenginleştirme

çalışmaları yapıldı. Rengârenk yaratıcı sanat çalışmalarının ortaya çıkması sürecinde yine mutluluk duyguları desteklendi. Dördüncü hafta kağıt katlama çalışmalarıyla origami etkinliği gerçekleştirildi. Kâğıtları katlayarak zarf, kutu ve şekerlik elde edildi. Katlanan kağıtların değişimi ve dönüşümü ile yaratıcıkları da desteklendi. El becerilerini ve hayal güçlerini zenginleştirmeyi amaçlayan bu yaratıcı sanat etkinlikleri sonucunda birbirlerine yardım ederek yardımlaşma duygusuyla mutluluk duyguları desteklendi. Beşinci hafta evde kullanılmış ve artık işe yaramayan şeffaf plastik şişeler okula getirildi. Pet şişelerin alt tarafları kesilerek büyük bir vazo haline getirildi. Geri dönüşüm farkındalığının artırılmasını destekleyen bu çalışma ile öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlandı. Daha sonra krapon kağıdından ortanca çiçekleri yapılarak oluşturulan vazoların içerisine monte edildi. Kendi yaptıkları bu hediyeleri annelerine hediye ederek mutluluk duyguları güçlendirilmeye çalışıldı. Beş hafta boyunca yapılan çalışmalardan örnekler Şekil 1’de verilmiştir.

Alçı Tozundan Vazo Yapımı

Alçı Tozundan Hayvan Figürü Yapımı

Akrilik Boya Çalışması-1

Origami Çalışması

Akrilik Boya Çalışması-2

Krapon Kağıdından Çiçek Yapımı

Şekil 1. Beş Hafta Boyunca Yapılan Çalışmalardan Örnekler

Kontrol Grubu Uygulama Süreci

Kontrol grubunda kara kalem çalışması, boyama çalışması, simetrik-asimetrik çizimler, gözleme dayalı çizimler, ahşap-metal-kumaş vb. ile kesme -yapıştırma dayalı güncel öğretim programında (MEB, 2018b) yer alan iki boyutlu görsel sanat etkinlikleri yapılmıştır. İki boyutlu çalışmalar daha çok kağıt, karton, kumaş gibi düz bir zemin üzerinde gerçekleştirilen, öğrencileri estetik, işbirliği, yaratıcılık ve temel sanat becerileri gibi yönlerden geliştiren çalışmalardır. Kontrol grubunda ilk hafta örnek karakalem resimleri gösterilerek öğrencilerin kendi özgün karakalem çalışmalarını yapmaları sağlanmıştır. İkinci hafta önceden hazırladıkları pastel boya ve resim defterlerini kullanarak sevdikleri bir masal kahramanını çizip boyamaları sağlanarak boyama çalışması yapılmıştır. Üçüncü hafta A4 kağıdı tam ortadan katlanmış bir tarafına kelebek resmi çizilmiş ve diğer tarafına katlanarak çizimin kağıdın diğer tarafına çıkması sağlandığı simetri çalışması yaptırılmıştır. Dördüncü hafta öğrencilerin görecekleri bir yere vazo konularak önce ana hatları daha sonra ayrıntıları çizmeleri sağlanarak gözleme dayalı çizim yaptırılmıştır. Beşinci hafta renkli keçelerden sevdikleri meyve şekillerini kesmeleri ve resim defterine yapıştırma çalışmaları yaptırılarak kesme yapıştırma etkinlikleri ile kontrol grubu uygulamaları tamamlanmıştır.

Veri Analizi

İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin OMÖ puan ortalamalarının analizlerine geçmeden önce toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir. Öğrencilerin aldıkları puanların normalliği çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenerek analiz edilmiştir. Öğrencilerin gruplara göre ön ve son-OMÖ'den aldıkları puan ortalamalarına ait basıklık ve çarpıklık katsayılarına ait betimsel istatistikler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin OMÖ Puan Ortalamalarına Ait Betimsel İstatistikler

Grup	Değişken	n	ÇK	ÇSH	BK	BSH
DG	Ön-OMÖ	25	-0,535	0,464	-0,166	0,902
	Son-OMÖ	25	-0,862	0,464	-0,493	0,902
KG	Ön-OMÖ	25	-1,743	0,464	3,317	0,902

Son-OMÖ	25	-1,165	0,464	0,890	0,902
---------	----	--------	-------	-------	-------

Not. $N = 50$, OMÖ = Okulda Mutluluk Ölçeği, ÇK = Çarpıklık Katsayısı, ÇSH = Çarpıklık Standart Hatası, BK = Basıklık Katsayısı, BSH = Basıklık Standart Hatası”.

Tablo 2 deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin OMÖ puan ortalamalarına ait çarpıklık katsayısının -1,743 ile -0,535 arasında, basıklık katsayısının -0,493 ile 3,317 arasında değiştiğini göstermektedir. Puan ortalamalarına ait çarpıklık katsayısı değerlerinin ± 2 ve basıklık katsayısı değerlerinin ± 7 aralığında olması normal dağılımın göstergesidir (Byrne, 2010; Hair, Black, Babin ve Anderson, 2010). Bu çalışmada elde edilen katsayı değerleri ölçüt değerler aralığında olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinden toplanan ön ve son-OMÖ verilerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ön-OMÖ ve son-OMÖ puanları için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı sırasıyla 0,87 ve 0,89 olarak hesaplanmıştır. Deney ve kontrol grubundaki ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin (kız, erkek ve tamamı için) ön-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilerin OMÖ puan ortalamalarını geliştirip geliştirmediği ilişkili örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Yaratıcı sanat etkinliklerinin etkisini ortaya koymak amacıyla deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son-OMÖ puan ortalamaları, ön-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiş olması nedeniyle ön-OMÖ’nün etkisini ortadan kaldırmak için ANCOVA ile analiz edilmiştir. Böylece son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı ön-OMÖ puan ortalamaları ortak değişken (covariate) olarak alınarak ANCOVA ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Öğrencilerin Ön-OMÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Görsel sanatlar dersinde yaratıcı sanat etkinlerinin uygulandığı deney grubu ile öğretim programına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyetlerine ve toplamına göre ön-OMÖ ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarına ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Ön-OMÖ Puan Ortalamalarına Ait Bağımsız Örneklem t-testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	DG		KG		t	p	EB d_{cohen}
		X	SS	X	SS			
Ön-OMÖ	Kız	2,54	0,31	2,73	0,31	-1,634	0,114	-
	Erkek	2,13	0,48	2,31	0,60	-0,763	0,454	-

	Toplam	2,30	0,45	2,60	0,46	-2,226	0,031*	0,63
--	--------	------	------	------	------	--------	--------	------

Not. N = 50, * $p < 0,05$, OMÖ = Okulda Mutluluk Ölçeği, EB = Etki Büyüklüğü, “Cohen’e (1988) göre $d < 0,2$ ise önemsiz, $0,2 < d < 0,5$ ise küçük, $0,5 < d < 0,8$ ise orta, $d > 0,8$ ise büyük etki büyüklüğüne sahiptir.”

Tablo 3 görsel sanatlar dersinde yaratıcı sanat etkinlerinin ve öğretim programına dayalı etkinliklerin uygulandığı ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin ön-OMÖ puan ortalamaları arasında öğretim programına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $t_{(49)} = -2,226$, $p < 0,05$. Bu fark orta etki büyüklüğüne sahiptir, EB: $d_{\text{cohen}} = 0.63$. Deney ve kontrol gruplarındaki kız öğrencilerin ön-OMÖ puan ortalamaları, $t_{(26)} = -1,634$, $p > 0,05$, ve erkek öğrencilerin ön-OMÖ puan ortalamaları, $t_{(20)} = -0,763$, $p > 0,05$, arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Öğrencilerin Ön-OMÖ ve Son-OMÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin OMÖ puan ortalamalarında bir gelişme olup olmadığını test etmek amacıyla ön-OMÖ ve son-OMÖ puan ortalamaları ilişkili örneklemeler t-testi uygulanmıştır. İlişkili örneklemeler t-testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Ön- ve son-OMÖ Puan Ortalamalarına ait İlişkili Örneklemeler t-testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	Ön-OMÖ		Son-OMÖ		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	EB
		X	SS	X	SS				<i>d</i> _{cohen}
DG	Kız	2,54	0,31	2,77	0,21	-4,796	0,001**	0,87***	1,44
	Erkek	2,13	0,49	2,47	0,48	-3,169	0,007**	0,65*	0,85
	Toplam	2,30	0,46	2,60	0,40	-4,598	0,000***	0,73***	0,92
KG	Kız	2,73	0,31	2,64	0,35	1,208	0,245	0,56*	-
	Erkek	2,31	0,60	2,00	0,64	1,590	0,156	0,62	-
	Toplam	2,59	0,46	2,43	0,54	1,990	0,058	0,69***	-

Not. OMÖ = Okulda Mutluluk Ölçeği, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Tablo 4 deney grubu öğrencilerinin ön-OMÖ ve son-OMÖ puan ortalamaları arasında son-OMÖ puan ortalamaları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu, $r = 0,73$, $p < 0,001$, ve son-OMÖ lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $t_{(24)} = -4,598$, $p < 0,001$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, EB: $d_{\text{cohen}} = 0,92$. İlişkili örneklemeler t-testi sonuçları deney grubundaki kız öğrencilerinin ön-OMÖ ve son-OMÖ puan ortalamaları arasında yüksek derecede anlamlı bir ilişki olduğunu, $r = 0,87$, $p < 0,001$, ve son-OMÖ puan ortalamaları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $t_{(10)} = -4,796$, $p < 0,01$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, EB: $d_{\text{cohen}} = 1,44$. Ayrıca deney grubundaki erkek öğrencilerinin ön-OMÖ ve son-OMÖ puan ortalamaları arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu, $r = 0,65$, $p < 0,05$, ve son-OMÖ puan ortalamaları lehine

istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $t_{(10)} = -3,169$, $p < 0,01$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, EB: $d_{\text{cohen}} = 0,85$.

Tablo 4 kontrol grubu öğrencilerinin kız, erkek ve tamamı için yapılan karşılaştırmalarda ön-OMÖ ve son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir, $p > 0,05$.

Öğrencilerin Son-OMÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Grupların ön-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğundan ön-OMÖ puan ortalamalarının son-OMÖ puan ortalamalarına etkisini kontrol altında tutmak amacıyla ön-OMÖ puan ortalamaları ortak değişken olarak alınmıştır. Böylece son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı ön-OMÖ puan ortalamaları ortak değişken olarak alınarak ANCOVA ile analiz edilmiştir. ANCOVA sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Ortak Değişkenli Varyans Analizi (ANCOVA) Sonuçları

	Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	sd	Ortalamalar Karesi	F	p	η^2
Kız	Ön-OMÖ	Son-Mut	0,949	1	0,949	16,421	0,000***	0,40
	Gruplar	Son-Mut	0,372	1	0,372	6,442	0,018*	0,21
Erkek	Ön-OMÖ	Son-Mut	2,390	1	2,390	12,920	0,002**	0,41
	Gruplar	Son-Mut	1,694	1	1,694	9,157	0,007**	0,33
Toplam	Ön-OMÖ	Son-Mut	5,470	1	5,470	45,785	0,000***	0,49
	Gruplar	Son-Mut	1,610	1	1,610	13,480	0,001**	0,22

Not. Cohen'e (1988) göre $\eta^2 < 0,01$ ise önemsiz, $0,01 < \eta^2 < 0,06$ ise küçük, $0,06 < \eta^2 < 0,14$ ise orta, $\eta^2 > 0,14$ ise büyük etki büyüklüğüne sahiptir.

Tablo 5 öğrencilerin tamamı için ön-OMÖ puan ortalamaları ortak değişken olarak kullanıldığında, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $F_{(1, 49)} = 13,480$, $p < 0,01$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, $\eta^2 = 0,22$. ANCOVA sonuçları deney ve kontrol gruplarındaki kız öğrencilerin son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $F_{(1, 27)} = 6,442$, $p < 0,05$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, $\eta^2 = 0,21$. Ayrıca, ANCOVA sonuçları deney ve kontrol gruplarındaki erkek öğrencilerin son-OMÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $F_{(1, 21)} = 9,157$, $p < 0,01$. Bu fark büyük bir etki büyüklüğüne sahiptir, $\eta^2 = 0,33$.

Sonuç ve Tartışma

Yaratıcı sanat etkinliklerinin üçüncü sınıf öğrencilerinin okulda mutluluk düzeylerine etkisinin incelendiği bu araştırma, öğrencilerin ön-mutluluk puanları ortak değişken olarak alındığında öğretim programına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubuyla karşılaştırıldığında öğrencilerin son-mutluluk puanları arasında yaratıcı sanat etkinliklerinin uygulandığı deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur. İlişkili örneklemeler t-testi sonuçları ön ve son-mutluluk puanları arasında deney grubunda son-mutluluk puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koyarken kontrol grubundan ön ve son-mutluluk puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca ilgili karşılaştırmalar kız ve erkek öğrenciler özelinde yapıldığında da aynı bulgular ortaya konulmaktadır.

Öğrencilerin mutluluk puanları arasında yaratıcı sanat etkinliklerinin uygulandığı grup lehine anlamlı bir fark oluşmasının olası temel nedeni öğrencilerin özgür bırakılarak üç boyutlu tasarımlar geliştirme sürecinde hayal güçlerini kullanarak özgün tasarımlar ortaya koymaları olabilir. Öğrencilerin potansiyellerini gerçekleştirmesi onların mutluluklarını artıran öncelikli etmenlerdendir (Ryan vd., 2008). Bu temel nedenin üç boyutlu tasarımların bir anlamda kendilerine oyuncak üretiyor duygusu yaşatması, oluşturdukları tasarımları günlük yaşamlarında dekoratif, işlevsel veya hediye ürünleri olarak kullanmaları, daha önce gerçekleştirmedikleri etkinlikleri gerçekleştirerek alışageldikleri sınıf düzeninin dışına çıkmaları, sosyal çevrelerinden aldıkları pozitif dönütler ve kendi duygu dünyalarında başardım hissi yaşamaları ile sonuçlanan etkileridir. Ödömonik yaklaşıma göre arkadaşlarla olma, övülme, eğlenme, öğrenme, yardım etme, boş zaman öğrencilerin mutlulukları üzerindeki önemli etmenler olması (Lopez-Perez ve Fernandez-Castilla, 2018) bu nedenleri desteklemektedir. Öğrencilerin desteklendiği, motive edici teşviklerle yönlendirildiği ve tatmin edici geri bildirimler aldığı sınıf ortamlarında daha mutlu olduklarının gözlemlenmesi olası nedenleri ayrıca desteklemektedir (Ireson & Hallam, 2005). Olumlu duygu, arkadaş ilişkileri ve boş zamanın öğrencilerin mutlulukları üzerinde etkisi olduğunu ortaya koyan diğer çalışmalar bu nedenleri güçlü şekilde desteklemektedir (Giacomonı vd., 2014).

Öğrenciler, kalıptan çıkardıkları vazo ve hayvan figürlerini hayal güçlerini kullanarak kendi zihinlerinde tasarladıkları renkler ile buluştururken hem özgün tasarımlar oluşturmuş hem de keyifli vakit geçirmiştir. Olumlu duygu ve eğlenme öğrencilerin mutluluğunu pozitif yönde etkilemektedir (Giacomonı vd., 2014; Lopez-Perez ve Fernandez-Castilla, 2018). Öğrencilerin sanatsal etkinlikleri gerçekleştirirken hayal güçlerini kullanarak kendilerini ifade etmeleri

onların etkinlikten keyif almalarına ve mutluluklarının artmasına neden olmuş olabilir. Sanatsal eğitim içeren etkinliklerin çocukları eğlendirmesi (İşler ve Karabay Tekin, 2021) bu yorumu desteklemektedir. Öğrenciler origami çalışmalarıyla verilen kağıt ölçülerinin dışına çıkarak yaratıcılarını geliştirmiş ve çeşitli büyüklükte kağıttan kutular tasarlayarak kendi kullanacakları oyuncaklar üretmiştir. Öğrencilerin verilen ölçülerin dışına çıkmaları ürün tasarlama ve strateji geliştirme yeteneklerine basamak olmuştur. Kağıt kutuları çeşitli renklerde çoğaltıp içlerine minik oyuncaklarını yerleştirdikleri oyuncak kutusu üretmeleri kendi oyuncaklarını ürettiği hissi yaşamalarına neden olmuştur. Yeteneklerinin farkına varma ve ürün ortaya koyma hissi onların mutluluklarının artmasının nedeni olabilir. Görsel sanatlar, bireylerin yeteneklerini ve yaratıcılıklarını ortaya çıkaran ve orijinal fikirlerle donatılmış, üreten bireyler yetişmesine yardımcı olması (Aydın ve Yıldız, 2024) bu olası nedeni desteklemektedir.

Öğrencilerden bazıları alçı tozundan elde ettikleri minik vazoların içerisine bahçelerden topladıkları kuru otları yerleştirerek masalarının üstünde işlevsel ve dekoratif birer ürün olarak kullanmıştır. Bazıları ise alçı tozundan elde ettikleri hayvan figürlerini odalarının duvarına asarak dekoratif bir ürün olarak yaşamlarına katmıştır. Bu ürünler, onların yaşam alanlarında mutlu günlerini süsleyerek onlara pozitif enerji ve okula karşı olumlu tutum kazandırarak okul mutluluklarının artmasına neden olmuş olabilir. Deney grubunda yaratıcı sanat etkinlikleri gerçekleştirilirken öğrenciler alışık oldukları sıraların arka arkaya sıralandığı sınıf düzeninin dışına çıkarak sıraların küme şekline getirildiği sınıf düzeninde grup oluşturacak etkinlikleri gerçekleştirmişlerdir. Olumlu okul iklimi öğrencilerin mutluluklarını artırmaktadır (Gao vd., 2024). Etkinlikler gerçekleştirilirken grup içinde ve gruplar arasında birbirleri ile yarışır şekilde rekabet etmeleri, sosyalleşmeleri ve iş birliği yaparak başarı hissi yaşamaları okulda mutluluklarının artmasının nedeni olabilir (Baiocco vd., 2018; Leung vd., 2021). Sanat eğitimiyle yaratıcılığı geliştirmek, iyi düzenlenmiş ve iyi yapılandırılmış eğitim ortamıyla ve üç boyutlu çalışma yapmayla mümkün olacağı (Özer ve Kalkan, 2016) bu nedeni desteklemektedir.

Öğrenciler yaratıcı sanat etkinlikleri kapsamında tasarladıkları üç boyutlu çalışmaları çevrelerinde sevdikleri bireylere hediye etme imkanı yakalamıştır. Krapon kağıdından oluşturdukları çiçekleri geri dönüştürdükleri pet şişelerin içerisine yerleştirerek sevdikleri kişilere hediye etmiştir. Kendi tasarladıkları ürünlere yönelik hediye ettikleri kişilerden aldıkları pozitif dönütler onların mutluluklarının artmasına neden olabilir. Pozitif yaşantılar ve övülme öğrencilerin mutluluklarını artırmaktadır (Alsaç, 2019; Lopez-Perez ve Fernandez-

Castilla, 2018). Bununla birlikte öğrencilerin alçı tozunun değişim ve dönüşümünü gözlemleyerek vazo ve hayvan figürleri elde etmeleri, onlara renk ve şekil kazandırmaları, düz kağıtları katlayarak üç boyutlu dekoratif kutular oluşturmaları teorikte anlatılan bilgileri pratiğe dökmelerine, kendi becerileriyle yaparak yaşayarak deneyimleme sonucunda başardım duygusu yaşamalarını sağlamıştır. Bireylerin duygu ve düşünce yapılarına yani insani özelliklerine hitap eden sanatsal öğrenme, bireye başarı yolunu açar (Kalyoncu, 2012). Başarı hissi, iyi derece alma ve akademik başarı öğrencilerin mutluluklarını artırmaktadır (Leung vd., 2021; Lopez-Perez ve Fernandez-Castilla, 2018). Öğrencilerin duygularına hitap eden sanatsal tasarımları onların başardım hissi yaşamalarına ve bu da onların okulda mutluluklarının artmasına neden olmuş olabilir. Mutlu bireyler hem yaşamlarında daha fazla başarı elde etmekte hem de iş performansları daha yüksek olmaktadır (Linley, Joseph, Harrington ve Wood, 2006).

Karşılaştırmalar kız ve erkek öğrenciler özelinde yapıldığında da aynı bulgular ortaya konulmuştur. Yani yaratıcı sanat etkinlikleri hem kız hem de erkek öğrencilerin okul mutluluklarını artırmaktadır. Bunun olası nedeni üçüncü sınıf öğrencilerinin henüz ergenliğe girmedikleri için duygusal ve fizyolojik olarak cinsiyet farklılıklarını tam anlamıyla yansıtmamalarının yanı sıra yaratıcı sanat etkinliklerinin çeşitli ve kişisel yetenekler temelinde oluşması nedeniyle her öğrenciye hitap etmesi olabilir. İlkokul düzeyindeki çocuklar, farklı etkinliklere katılım sağladıklarında mutluluk hissi yaşayabilirler (Nairn, Duffy, Sweet, Swiecicka ve Pope, 2011). Ayrıca yaratıcı sanat etkinlikleri çeşitlendirilirken her öğrenciye bir yetenek keşfetme olanağı yaratır. Yeteneklerinin farkında olmayan bazı öğrenciler kendilerini bu konuda mutsuz hissederken, en az bir yeteneğini bile keşfetmiş olması kendisini özel hissetmesine ve mutlu olmasına imkan sağlayacaktır. Yaratıcı sanat etkinlikleri öğrenciler arasında yetenekli-yeteneksiz ayrımı yapmazken her öğrencinin özel olduğunu benimser (Parsıl ve Kılıç, 2024).

Bu çalışma ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okul mutlulukları üzerine yaratıcı sanat etkinliklerinin pozitif etkisini öğretim programına dayalı etkinliklerle karşılaştırmalı olarak deneysel bir çalışma ile ortaya koyması yönüyle alan yazına katkı sağlamaktadır. Ancak çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle öğrencilerin okul mutluluklarının sadece Likert tipi ölçekle toplanması uygulamadan ziyade algıları ölçtüğünden gerçek puanlardan daha yüksek puanların ortaya konulmasına neden olmuş olabilir. Deney ve kontrol gruplarındaki uygulamaların farklı öğretmenler tarafından gerçekleştirilmesi uygulayıcı öğretmenlerden kaynaklı farklılıkların kontrol altına alınmaması yönüyle bir sınırlılık oluşturmaktadır. Araştırmada tercih edilen yarı deneysel desende birey yerine grupların deney veya kontrol

gruplarına atanması gruplar arasında ön farklılıkların kontrol edilememesi yönüyle bir sınırlılık oluşturmaktadır. Ancak sontest puanların analizinde öntest puanlarının ortak değişken olarak alınarak ANCOVA ile analiz edilmesi bu sınırlılığın etkisini azaltmaktadır. Ayrıca örneklemin uygun örnekleme yöntemine göre seçilmesi evreni temsil etme gücünü azalttığından bulguların genellenebilirliği açısından bir sınırlılık oluşturmaktadır. Son olarak okuyucular, çalışmada elde edilen bulguları yorumlarken üç boyutlu çalışmaların gerçekleştirildiği yaratıcı sanat etkinliklerinin uygulanmasıyla ortaya çıktığını da dikkate almalıdırlar. Tüm bunlara rağmen bu araştırma ilkököl öğrencilerinin mutluluk düzeylerini tarama yöntemiyle inceleyen ve çeşitli değişkenlerle aralarındaki ilişkiyi korelasyonel yöntemlerle inceleyen çalışmaları, yaratıcı sanat etkinliklerinin okul mutlulukları üzerine deneysel kanıtlar ortaya koyması bağlamında önceki çalışmaları ilerletmesi anlamında önemlidir.

Öneriler

Sonuç olarak yaratıcı sanat etkinlikleri öğrencilerin içindeki gizil güçleri özgür bırakarak hem kız hem de erkek öğrencilerin okulda mutluluk düzeylerini artırmaktadır. Araştırmanın bulgular ışığında uygulayıcı öğretmenler, araştırmacılar ve program geliştirme uzmanlarına aşağıdaki öneriler getirilmektedir:

- Öğrencilerin okul mutluluklarını artırmak için sınıf öğretmenleri görsel sanatlar derslerinde kil, hamur çalışmaları, kağıt heykeller, geri dönüşüm projeleri, origami ve kağıt katlama, maket ve yaratıcı kukla yapımı gibi üç boyutlu yaratıcı sanat etkinliklerine sıklıkla yer verebilirler.
- Program geliştirme uzmanları üç boyutlu yaratıcı sanat etkinliklerine hem görsel sanatlar öğretim programında hem de diğer disiplinlere ait öğretim programlarında daha fazla yer verebilir.
- Gelecek çalışmalarda yaratıcı sanat etkinliklerinin okul mutlulukları üzerine uzun vadeli etkilerini ortaya koymak amacıyla kalıcılık testlerinin uygulandığı deneysel çalışmalar veya boylamsal çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- Gelecek çalışmalarda yaratıcı sanat etkinliklerinin ilkököl 1, 2, veya 4. sınıf gibi diğer ilkököl sınıf düzeyleri veya ortaokul, lise gibi diğer eğitim kademelerinde etkisi incelenebilir.
- Gelecek çalışmalarda yaratıcı sanat etkinliklerinin yanı sıra STEM, müzikal ve sportif gibi olumlu okul ikliminin oluşmasına katkı sağlayabilecek farklı etkinliklerin okul mutlulukları üzerine etkisi incelenebilir.

- Gelecek çalışmalarda yaratıcı sanat etkinliklerinin okul mutlulukları yanı sıra sanat başarısı, tasarım becerileri ve sosyal beceriler gibi farklı değişkenler üzerine etkisi incelenebilir.

Kaynakça

- Aktaş, İ. ve Bilgin, İ. (2015). The effect of the 4MAT learning model on the achievement and motivation of 7th grade students on the subject of particulate nature of matter and an examination of student opinions on the model. *Research in Science & Technological Education*. 33(1), 1-21.
- Akbaş, S. A. ve Gökbulut, B. (2023). Lise öğrencilerinin internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(87), 741-762.
- Alsaç, D. (2019). *İlkokul öğrencilerinde okulda pozitif yaşantıların ve okul yaşam kalitesinin okul doyumu üzerindeki etkisinin araştırılması* (Yayın No: 544837) [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Aydın, B., Kara, E. ve Günbey, M. (2019). İlkokul yıllarında öğrencileri mutlu ve mutsuz eden öğretmen davranışları ve bu davranışların etkileri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(1), 69-92.
- Aydın, C. E. ve Yıldız, A. (2024). Görsel sanatlar öğretmenlerinin görsel sanatlar dersine ilişkin görüşleri. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(1), 74-93.
- Bahadır, S. ve Berkant, H. G. (2022). Yaratıcılığı keşfediyor ya da öldürüyor muyuz? Görsel sanatlar dersi öğretmenlerinin bakışından bir değerlendirme. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 107-129.
- Baiocco, R., Verrastro, V., Fontanesi, L., Ferrara, M. P. ve Pistella, J. (2019). The contributions of self-esteem, loneliness, and friendship to children's happiness: The roles of gender and age. *Child Indicators Research*, 12, 1413-1433. <https://doi.org/10.1007/s12187-018-9595-7>
- Baltacı, H. ve Eker, M. (2019). Türkiye'de ilk ve ortaokul öğrencilerinin yaratıcılıklarının geliştirilmesinde görsel sanatlar eğitiminin önemi. *Elektronik sosyal bilimler dergisi*, 18(71), 1089-1102.

- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (2. ed.). NY: Routledge.
- Canbazoğlu Bilici, S. (2019). Örnekleme yöntemleri. (Edler. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu), *Eğitimde araştırma yöntemleri içinde* (s. 55-80). Pegem Akademi.
- Düzen, A. Ç. ve Özçelik, İ. Y. (2022). Lise öğrencilerinin spor yapma durumuna göre psikolojik sağlamlık ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 176-191.
- Döş, İ. (2013). Mutlu okul. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 266-280.
- Esen, A. ve Aktaş, I. (2022). Öğretmen adaylarının okul aidiyeti ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Avrasya Spor Bilimleri Araştırmaları*, 7(2), 100-108. doi: 10.29228/ERISS.24
- Feta, M. (2019). *Farklı lise türlerindeki öğrencilerin sınav kaygısı ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayın No: 622831) [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Fırat, Y. (2023). İnternet ortamındaki çocuklara yönelik sanat etkinliklerinin yaratıcılık bakımından incelenmesi. *International Primary Education Research Journal*, 7(1), 25-33.
- Fidan, M. (2020). Mutlu okulun bileşenleri. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 107-123.
- Gao, R., Shi, Q. ve Wu, H. (2024). Exploring the nexus of students' happiness at school: The moderating effect of student engagement. *Journal of Advances in Humanities Research*, 3(3), 27-50. <https://doi.org/10.56868/jadhur.v3i3.236>
- Geçen, F. ve Parsıl, Ü. (2020). Yaratıcılık ve özel eğitimli çocukların sanat eğitimi yoluyla yaratıcılıklarının geliştirilmesi. *Pearson Journal*, 5(7), 372-380.
- Giacomoni, C. H., Souza, L. K. D. ve Hutz, C. S. (2014). The concept of happiness in children. *Psico-USF*, 19(1), 143-153. doi: 10.1590/S1413-82712014000100014.
- Göktuğ Kılıç, A. ve Yalım, A. (2023). Görsel sanatlar eğitimi pratiğinde yaratıcılık. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 57, 1984-1995.
- Gündoğan, A. ve Akar, C. (2019). İlkokul öğrencileri için okulda mutluluk ölçeği: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *TAY Journal*, 3(1), 61-75.

- Güven, B. ve DüNDAR, A. (2017). İlköğretim görsel sanatlar dersi kapsamında gerçekleştirilen araştırmalara ilişkin bir inceleme. *Journal of Awareness*, 2(3S), 267-284.
- Hair, J., Black, W. C., Babin, B. J. ve Anderson, R. E. (2010) *Multivariate data analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Educational International.
- Heizomı, H., Allahverdipour, H., Jafarabadi, M. A. ve Safaian, A. (2015). Happiness and its relation to psychological well-being of adolescents. *Asian Journal of Psychiatry*, 16, 55-60. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ajp.2015.05.037>
- Hochschild Ovalle, H., Nussbaum, M., Claro, S., Espinosa, P. ve Alvares, D. (2024). Happiness at school and its relationship with academic achievement. *Education Sciences*, 14: 1321. <https://doi.org/10.3390/educsci14121321>
- Holder, M. D. ve Coleman, B. (2008). The contribution of temperament, popularity, and physical appearance to children's happiness. *Journal of Happiness Studies*, 9(2), 279-302. doi:10.1007/s10902-007-9052-7
- Ireson, J. ve Hallam, S. (2005). Pupils' liking for school: Ability grouping, self-concept and perceptions of teaching. *British Journal of Educational Pshyology*, 75, 297-311.
- İşler, A. ve Tekin, A. K. (2021). Okul öncesi dönemde uygulanan sanat etkinliklerinde tasarım sürecine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Atlas Journal*, 7(39), 1597-1608.
- Jackman, H. (2012). *Early education curriculum: A child's connection to the world* (5. ed.). U.S.A.: Wadsworth Cengage Learning.
- Kahneman, D., Diener, E. ve Schwarz, N. (1999). *Well-being: The foundations of hedonic psychology*. New York: Russell Sage Foundation.
- Kalyoncu, R. (2012). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının "Öğretmenlik" kavramına ilişkin metaforları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 471-484.
- Karakuş, M. (2001). Eğitim ve yaratıcılık. *Eğitim ve Bilim*, 26(119), 3-7.
- Kaya, A., ve Sezgin, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin mutluluklarının eğitim stresi ve okul yaşam kalitesi tarafından yordanması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 245-264.

- Kırnık, D., Özkul, R., Dönük, O., Altunkaynak, Y. ve Altunhan, Y. (2021). Okul mutluluk-yaşam ölçeğinin geliştirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 603-627.
- Köksal-Akyol, A. (2011). Yaratıcılık ve drama. A. Köksal-Akyol, (Ed.). *İlköğretimde drama*, İstanbul: Kriter Yayınları
- Leung, C., Leung, J. T. Y., Kwok, S. Y. C. L., Hui, A., Lo, H., Tam, H. L. ve Lai, S. (2021). Predictors to happiness in primary students: positive relationships or academic achievement. *Applied Research in Quality of Life*, 16, 2335-2349. <https://doi.org/10.1007/s11482-021-09928-4>
- Lınley, P. A., Joseph, S., Harrington, S. ve Wood, A. M. (2006). Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 3-16. doi: 10.1080/1743976050037279.
- Lopez-Perez, B., ve Fernandez-Castilla, B. (2018). Children's and adolescents' conceptions of happiness at school and its relation with their own happiness and their academic performance. *Journal of Happiness Studies*, 19, 1811-1830. <https://doi.org/10.1007/s10902-017-9895-5>
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018a). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (İlkokul 1. 2. ve 3. sınıflar)*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018122171428547-HAYAT%20B%C4%B0LG%C4%B0S%C4%B0%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018b). *Görsel sanatlar dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Talim Terbiye Kurulu. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018121111026326-GORSEL%20SANATLAR.pdf>
- Nairn, A., Duffy, B., Sweet, O., Swiecicka, J. ve Pope, S. (2011). *Children's well-being in UK, Sweden and Spain: The role of inequality and materialism*. UNICEF UK/IPSOS MORI. Social Research Unit
- Okutan, S., Gürol, A., Yıldırım, C. ve Uğraş, Z. (2024). İlkokul öğrencilerinin okuldaki mutluluk düzeyleri. *International QMX Journal*, 3(1), 333-341.
- Öncü, E. Ç. (t.y.). *Çocukluk döneminde sanat ve yaratıcılık*. Ders notları. <file:///C:/Users/AMASYA/Downloads/cocuklukdonemindesvy.pdf>

- Önder, F. C. ve Sarı, M. (2009). Öğretmenlerde öznel iyi olmanın yordayıcıları olarak okul yaşam kalitesi ve tükenmişlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilim*, 9(3), 1205-1236.
- Özerbaş, M. A. (2011). Yaratıcı düşünme öğrenme ortamının akademik başarı ve bilgilerin kalıcılığı etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 675-705.
- Özer, N. Ö., ve Kalkan, A. (2016). İlkokul öğretmenlerinin görsel sanatlar dersindeki üç boyutlu çalışmalara ilişkin materyal kullanımı (sabundan heykel örneği). *International E-Journal of Advances in Education*, 2(6), 383-393.
- Özkan, B., ve Girgin, F. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanat etkinliği uygulamalarını değerlendirmesi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 79-85.
- Özmen, H. (2019). Deneysel araştırma yöntemleri. (Ed. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu), *Eğitimde araştırma yöntemleri içinde* (s. 197-227). Pegem Akademi.
- Parsıl, Ü., ve Kılıç, A. G. (2024). Çoklu zekâ öğrenimine dayalı görsel sanatlar eğitimi. *Avrasya Beşeri Bilim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 70-76.
- Ryan, R. M. ve Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. in S. Fiske (ed.), *Annual Review of Psychology* (Annual Reviews Inc., Palo Alto, CA), Vol. 52, pp. 141–166.
- Ryan, R. M., Huta, V., ve Deci, E. L. (2008). living well: A self-determination theory perspective on eudaimonia. *Journal of Happiness Studies*, 9, 139-170. doi: 10.1007/s10902-006-9023-4
- Sezer, H. (2001). İlköğretimde resim-iş eğitimi: İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı. *TC MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, Ankara*.
- Starbuck, D. (2017). *Yaratıcı öğretme* (Çev. Tahir, Y.). İstanbul: Yol Yayıncılık.
- Şahin, F., Güven, İ. ve Yurdatapan, M. (2011). Proje tabanlı eğitim uygulamalarının okul öncesi çocuklarında bilimsel süreç becerilerinin gelişimine etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 33, 157-176.
- Şeker, P. T., ve Türkmen, B. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin sanat ve yaratıcılık hakkındaki görüşleri. *Gelecek Vizyonlar Dergisi*, 5(özel sayı), 25-37

- Tantan, M. (2022, Haziran 25- 26). *2018 ilkokul görsel sanatlar öğretim programındaki kazanımların yaratıcılık açısından değerlendirilmesi*. 2. International Hasankeyf Scientific Studies And Innovation Congress, Tam Metin Bildiriler Kitabı, ss. 54-62.
- Ünüvar, P., Çalışandemir, F., Tagay, Ö. ve Amini, F. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarının mutluluk algısı (Türkiye ve Afganistan örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(34), 1-22.
- Yalçın, A., Ayten, N., Kaya Ayten, S. ve Özalp, M. (2022). İlkokul öğrencilerinin okula yönelik mutluluklarının incelenmesi. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 3(2), 33-47.

Extended Abstract

Introduction

Art is the process of transforming individuals' emotions, thoughts, and imagination into design by liberating them. Being creative means viewing the world from a variety of angles, coming up with novel solutions, breaking through conventional patterns, being interested in the unknown, coming up with novel solutions to various problems and thought patterns, or developing a new method or refining an old one. Creativity is the freedom to do more than you can imagine. This allows students to love a lesson and release their hidden powers. One of the main purposes of education is to prepare students for life as happy and healthy individuals in the right way. Students' satisfaction can be enhanced when they discover their talents through the creation of diverse designs. Additionally, this aids in their decision regarding their future career path.

According to the conducted literature review, the impact of creative art activities on the school happiness of third-grade students at the primary school level has not been studied, despite the fact that there are research on students' school satisfaction at various levels in the literature. The happiness of students at school can be raised by engaging in creative art activities. By offering concrete data on the impact of creative art activities on students' school satisfaction and by offering guidance for future research, this study will add to the pertinent body of knowledge. It will function as a guide for stakeholders who want to improve people's happiness by exposing the impact of creative art activities on students' happiness of third-grade .

Method

The research is a quasi-experimental design with a pretest-posttest control group. The sample consisted of a total of 50 (28 girls, 22 boys) third-grade primary school students in Amasya, Türkiye including 25 (11 girls, 14 boys) in the experimental group and 25 (17 girls, 8 boys) in the control group. The Happiness at School Scale (HS) developed by Gündoğan and Akar (2019) was used as the data collection tool in this study. The scale consists of two sub-dimensions, happiness at school and unhappiness at school, and a total of 9 items in 3-point Likert type.

The study was conducted for a 5-week implementation period. A pretest was applied before the study was implemented. The study was completed after the posttest. In the experimental group, small vase molds were made with plaster powder in the first week, animal figures were made in the second week, and these figures were painted with acrylic paints in the third

week. Origami activities were carried out in the fourth week. In the fifth week, flowers were made from crepe paper and placed in plastic bottles. These products were then given as gifts to individuals around them. In the control group, pencil drawing, painting, symmetrical-asymmetrical drawings, and cutting-pasting activities such as drawings based on observation on wood, metal, and fabric, were carried out for five weeks.

An independent samples t-test was used for the comparisons of the pre-HS mean scores of the students in the experimental and control groups, and a paired samples t-test was used for the comparisons of the pre- and post-HS mean scores of the students according to groups. Whether there was a statistically significant difference between the post-HS mean scores was analyzed by ANCOVA by taking the pre-HS mean scores as a covariate. The Cronbach's Alpha internal consistency coefficient calculated to test the reliability of the collected data was found to be 0.87 and 0.89 for the pre-HS and post-HS, respectively.

Findings

The results show that there is a statistically significant difference between the mean pre-HS scores in favor of the experimental group compared to the control group, $t_{(49)} = -2.226$, $p < 0.05$. This difference has a medium effect size, ES: $d_{\text{cohen}} = 0.63$. Also, there was a highly significant relationship between the pre-HS and post-HS mean scores in the experimental group, $r_{(25)} = 0.73$, $p < 0.001$, and a statistically significant difference in favor of the post-HS, $t_{(24)} = -4.598$, $p < 0.001$, with a medium effect size, $d_{\text{cohen}} = 0.92$. However, there is no statistically significant difference between the pre-HS and post-HS mean scores in the control group, $p > 0.05$. In addition, when the students' pre-HS mean scores were used as a covariate, there was a statistically significant difference between the students' post-HS mean scores in favor of the experimental group compared to the control group, $F_{(1, 49)} = 13.480$, $p < 0.01$, with a large effect size, $\eta^2 = 0.22$.

Discussion

This study contributes to the literature in terms of revealing the positive effect of creative art activities on the school happiness of students with an experimental study in comparison with curriculum-based activities. In this respect, it is important in terms of advancing previous studies that examine creative arts and the happiness levels of primary school students with the survey method.

The main reason for the significant difference between the happiness scores of the students in favor of the group that applied creative art activities is that the students were given the freedom

to create original designs using their imagination during the three-dimensional design development process. The main reason for this is that the three-dimensional designs gave them the feeling of producing toys; they used the designs they created as decorative, functional, or gift products in their daily lives; they went beyond the usual classroom environment by performing activities they had not performed before; the positive feedback they received from their social environment; and the effects that resulted in a sense of success in their emotional world.

Conclusion and Recommendations

As a conclusion, creative art activities increase students' levels of happiness at school by releasing the hidden powers within them. Considering the findings, the following recommendations are made for practitioners, researchers, and curriculum developers:

- Primary school teachers should frequently include three-dimensional creative art activities in their visual arts classes to increase students' school happiness.
- Future studies should examine the effects of creative art activities on other grade levels and levels of education.
- Future studies should also examine the effects of creative arts activities on different variables such as art achievement, design skills, and social skills in addition to school happiness.
- Curriculum developers should include more three-dimensional creative art activities both in the visual arts curriculum and in the curricula of other disciplines.